

3 PVM e. mokymosi modulis

APMOKESTINAMASIS ASMUO

Kurso dalijamoji medžiaga

Čia pateikiama naudinga svarbiausios kurso informacijos suvestinė.

Šis e. mokymosi kursas paremtas ES teisės aktais dėl PVM, galiojančiais 2020-01-01 (taikoma ES PVM direktyvai, ES PVM grąžinimo direktyvai ir ES PVM įgyvendinimo reglamentui).

Šis modulis yra platesnio PVM kurso dalis; jį sudaro šios dalys:

- Įvadas
- Teritorija
- **Apmokestinamasis asmuo**
- Sandoriai
- Apmokestinamųjų sandorių vieta
- Skaitmeninės paslaugos ir mini vieno langelio sistema (MOSS)
- Apmokestinimo momentas ir apmokestinamoji vertė
- Tarifai
- Neapmokestinimas PVM
- Teisė į atskaitą
- Mokesčio grąžinimas
- Prievolė

Šiame kurse sužinosite, kas yra su sandoriais susiję asmenys. Jis atsako į klausimą „**Kas?**“

1. Mokymosi tikslai

Baigę šį mokymo kursą:

- Suprasite, kuo skiriasi **apmokestinamasis asmuo**, asmuo, **kuriam tenka prievolė** sumokėti, ir **galutinis vartotojas**.
- Mokėsite nustatyti, kam tenka prievolė sumokėti mokesį, o kas yra apmokestinamasis asmuo ;
- Mokėsite apibrėžti įvairius asmenis, kuriems bus taikoma prievolė sumokėti.
- Suprasite, kas yra atvirkštinis apmokestinimas ir kada jis taikomas.

2. Apžvalga

Kiekviename apmokestinamajame sandoryje yra tiekėjas ir pirkėjas. PVM požiūriu, sandoryje dalyvaujantys asmenys atlieka skirtingus vaidmenis.

Galutinis vartotojas turi sumokėti apmokestinamajam asmeniui, kuris taip pat yra asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti mokesť mokesčių administratoriui. **Mokesť mokesčių administratoriui sumoka tiekėjas**, kuriam tenka prievolė sumokėti mokesť, bet **mokesčio našta, kaip dalis tiekėjui sumokėtos kainos**, tenka galutiniam vartotojui.

Galutinis vartotojas už gautas prekes ir paslaugas turi sumokėti kainą ir PVM. Tai reiškia, kad pardavėjas arba paslaugų teikėjas mokesčių administratoriui turi pervesti kliento sumokėtą PVM.

Apmokestinamasis asmuo **yra bet kuris asmuo, kuris nuolat ir savarankiškai vykdo prekių tiekimo ir paslaugų teikimo ekonominę veiklą.**

Neapmokestinamasis juridinis asmuo: tam tikrų kategorijų juridiniai asmenys, pvz., valdžios institucijos ir ūkinės veiklos nevykdančios įstaigos, yra neapmokestinamieji juridiniai asmenys.

Asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti mokesť: asmuo, kuriam tenka teisinė prievolė sumokėti PVM mokesčių administratoriui.

Galutinis vartotojas: faktinis klientas, kuriam teikiamos paslaugos ir tiekiamos prekės ir kuriam tenka visa mokesčio našta.

Atvirkštinis apmokestinimas: kartais asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM mokesčių administratoriui, gali būti ne tiekėjas, o klientas.

3. Prievolės mokėti perdavimas: ATVIRKŠTINIS APMOKESTINIMAS

Paprastai tiekėjas ir yra asmuo, kuriam tenka priemonė sumokėti mokesť, bet kartais **ši prievolė vietoj tiekėjo atitenka klientui**. Ši išimtis yra naudojama siekiant supaprastinti PVM surinkimo procedūrą ar užkirsti kelią mokesčių vengimui. Atvirkštinis apmokestinimas gali būti **privalomas arba neprivalomas**.

Kai kuriais atvejais (pvz., energijos tiekimo) **mokestinę prievolę būtina perduoti klientui**, t. y. apmokestinamasis asmuo, kuriam teikiama paslauga, privalo pats nustatyti už gautą paslaugą mokėtino PVM sumą.

Pavyzdžiui, tiekiant elektrą PVM turėtų mokėti elektros įmonė valstybėje narėje, kurioje yra galutinis vartotojas. Tačiau šį įmonė nėra įsisteigusi toje valstybėje narėje, todėl prievolė mokėti mokesť perduodama klientui, šiuo atveju – elektros skirstymo įmonei.

Taisyklės, taikomos apmokestinamajam asmeniui, kuris teikia paslaugas klientui kitoje valstybėje narėje, buvo pakeistos direktyva 2008/8.

Svarbiausia **prievolės sumokėti perdavimo prekių arba paslaugų gavėjui priežastis** yra tai, kad **tiekėjas nėra įsisteigęs valstybėje narėje**, kurioje prekių tiekimas yra **apmokestinamas**. **Tada PVM moka apmokestinamasis asmuo, kuriam teikiamos paslaugos.**

Neprivalomas atvirkštinis apmokestinimas

Kitais atvejais sprendimo teisė paliekama valstybėms narėms, kurios gali pačios nuspręsti savo nacionaliniuose teisės aktuose numatyti galimybę mokestinę prievolę perduoti klientui.

Kad būtų išvengta sukčiavimo, kai tiekėjas įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje mokėtinas mokestis, **valstybės narės vis tiek gali rinktis** atvirkštinį apmokestinimą.

Pavyzdys. Valstybėje narėje A apmokestinamajam asmeniui parduodamas naujos statybos namas. Kadangi tiekėjas įsisteigęs valstybėje narėje A, jam tenka prievolė sumokėti PVM. Bet atvirkštinio apmokestinimo tvarką būtų galima taikyti pagal 199 straipsnio 1 dalies g punktą. Šiuo atveju reikia vadovautis atitinkamu nacionaliniu įstatymu.

Atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas gali būti taikomas prekių tiekimui, paslaugų teikimui, prekių įsigijimui Sąjungos viduje ir prekių importui.

Neribotos prieigos e. mokymosi kursai pasiekiami per EUROPA interneto svetainę: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Atminkite, kad čia pateikiama naudinga svarbiausios kurso informacijos suvestinė. Autentiškais laikomi tik Europos Sąjungos teisės aktai, paskelbti Europos Sąjungos oficialiojo leidinio numeriuose. Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar prievolių dėl šio mokymo.